

Το λευκαρίτικο κέντημα αναβιώνει

Πρόγραμμα Εκμάθησης Λευκαρίτικου Κεντήματος της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO

Μέσα από τις εικαστικές τέχνες οι άνθρωποι εκφράζονται και επικοινωνούν, διατηρούν και αναπτύσσουν τον πολιτισμό τους, διαμορφώνουν το περιβάλλον τους, διαπαιδαγωγούν και μεταδίδουν ιδέες, αξίες και ιδανικά και ταυτόχρονα καλλιεργούν την ευαισθησία τους απέναντι στην πολιτιστική τους ταυτότητα αλλά και αυτή των άλλων ανθρώπων και λαών.

Η εκπαίδευση στις εικαστικές τέχνες μπορεί να προσφέρει ουσιαστικά στην απόκτηση γνώσεων και στην ανάπτυξη ικανοτήτων, δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών. Αποτελεί όμως, ταυτόχρονα, ισχυρό εκπαιδευτικό εργαλείο για την ενδυνάμωση των μαθητών ως δημιουργικών και υπεύθυνων πολιτών του κόσμου, μια από τις βασικές προτεραιότητες της UNESCO για την προγραμματική περίοδο 2014-2017. Ως βιωματικός τρόπος εκπαίδευσης, οι εικαστικές τέχνες έχουν τη δυνατότητα να επιμορφώνουν τους ανθρώπους και να μεταμορφώνουν τον κόσμο γύρω τους, συμβάλλοντας στην οικοδόμηση ενός καλύτερου μέλλοντος για τους ίδιους και τις κοινότητές τους.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό (UNESCO), αναγνωρίζοντας τη συμβολή των τεχνών για την κατανόηση του

κόσμου, της ιστορίας των πολιτισμών αλλά και των δεσμών που ενώνουν τους λαούς, ενθαρρύνει την ανάπτυξη προγραμμάτων για την ανάδειξη και μελέτη, μέσω των τεχνών, κοινωνικών θεμάτων και προβλημάτων όπως, για παράδειγμα, η διατήρηση της παγκόσμιας ειρήνης, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η αειφόρος ανάπτυξη και η προστασία της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

Σε μια χώρα που καλείται να ανταποκριθεί σε νέες κοινωνικο-οικονομικές, τεχνολογικές και πολιτιστικές εξελίξεις, η ανάγκη προστασίας και διάδοσης της άυλης πολιτιστικής μας κληρονομιάς, ως ανεκτίμητης αξίας πηγή γνώσης και πληροφοριών, εμφανίζεται όλο και πιο επιτακτική. Ο όρος άυλη πολιτιστική κληρονομιά αναφέρεται σε κάθε δημιούργημα του ανθρώπου που παραδίδεται από γενιά σε γενιά και αξίζει να διασωθεί όπως, χοροί, τραγούδια, έθιμα και λαϊκά δρώμενα, γιορτές και τελετές, κοινωνικές πρακτικές, μνημεία του λόγου (π.χ. παραμύθια, θρύλοι, λαϊκές διηγήσεις), γνώσεις και πρακτικές που αφορούν τη φύση και το σύμπαν ή γνώσεις και τεχνικές που συνδέονται με την παραδοσιακή χειροτεχνία.

Η Σύμβαση της UNESCO για την προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, που υιοθετήθηκε το 2003 από τη Γενική Συνέλευση

των κρατών-μελών του Οργανισμού, αναγνωρίζει τη σημασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς για τη διατήρηση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου. Επίσης, για τη διασφάλιση καλύτερης προβολής της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, έχει καθιερωθεί από τη Σύμβαση ένας Αντιπροσωπευτικός Κατάλογος Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, στον οποίο η κάθε χώρα μπορεί να υποβάλει αίτηση για εγγραφή στοιχείων της που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια.

Η Κύπρος επικύρωσε τη Σύμβαση το 2006, αναλαμβάνοντας συγκεκριμένες δεσμεύσεις για τον εντοπισμό, καταγραφή, διαφύλαξη και ανάδειξη της Άυλης Πολιτιστικής της Κληρονομιάς. Τρία χρόνια αργότερα, ενέγραψε ως πρώτο στοιχείο στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο το Λευκαρίτικο κέντημα, ενώ το 2011 ενέγραψε τα Τσαττισιά. Σύμφωνα με την απόφαση της Διακυβερνητικής Επιτροπής που εγκρίνει την εγγραφή νέων στοιχείων, το χειροποίητο Λευκαρίτικο κέντημα αποτελεί παράδοση που περνά από γενιά σε γενιά εδώ και αιώνες και αντανάκλα αισθητικές και κοινωνικο-οικονομικές αξίες, παρέχοντας στις γυναίκες των Λευκάρων την αίσθηση της συνέχειας και της ταυτότητας.

Με κεντρική ιδέα την προστασία, προβολή, διάδοση και αξιοποίηση στοιχείων της τέχνης του Λευκαρίτικου κεντήματος μέσω της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, το πρόγραμμα εκμάθησης Λευκαρίτικου κεντήματος που διοργανώνει η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO για δεύτερη χρονιά, απευθύνεται φέτος σε εκπαιδευτικούς των εικαστικών τεχνών, προσφέροντάς τους την ευκαιρία επιτόπιας παραμονής και συνεργασίας με καταξιωμένες κεντήτριες των Λευκάρων.

Κύριος σκοπός του προγράμματος είναι η από κοινού δημιουργία προτάσεων αξιοποίησης του Λευκαρίτικου κεντήματος στο μάθημα των εικαστικών τεχνών (σχέδια μαθήματος και οδηγό κατασκευών) και η δημιουργία και δωρεάν διάθεση ενός ηλεκτρονικού βιβλιαριού, με ιδέες και εφαρμογές, που θα μπορεί να αξιοποιηθεί από την εκπαιδευτική κοινότητα.

Το πρόγραμμα θα πραγματοποιηθεί στα Λεύκαρη 23-30 Αυγούστου 2014. Η φιλοξενία, διαμονή και διατροφή των συμμετεχόντων θα γίνει σε συνεργασία με τις κεντήτριες-εκπαιδύτριες και με επιχορήγηση της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO.

Δρ Αντιγόνη Πολυνείκη, λειτουργός Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO